

Jan Koszkuł

Muzeum Regionalne im. Seweryna Udzieli w Starym Sączu

Niepodległość i Pamięć 6/2 (15), 347-348

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jan Koszkuł

Muzeum Regionalne im. Seweryna Udzieli w Starym Sączu

Starosądeckie Muzeum Regionalne posiada bogate zbiory dotyczące lat 1939 - 1945 i udziału starosądeczan w wydarzeniach tego okresu. Nie było kampanii wojennej, nie było formacji wojskowych, by nie uczestniczyli w nich chłopcy z tego miasta. Nie było obozu koncentracyjnego, by tam nie było więzionych, torturowanych i zamęczonych.

Udział obywateli Starego Sącza w oddziałach wojskowych i kampanii obronnej 1939 r., następnie w różnych formacjach wojskowych na Wschodzie i na Zachodzie, udokumentowany jest bogatymi zbiorami dokumentów, zdjęć, legitymacji żołnierskich, odznaczeń bojowych, odznak pułkowych itp. Podobna dokumentacja dotyczy obrony Warszawy i Powstania Warszawskiego. Także oddziały partyzanckie Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich zajmują poczesne miejsce w zbiorach.

Osobny bogaty zbiór dokumentów, listów, grypsów i zdjęć dotyczy martyrologii w obozach koncentracyjnych.

Wszystko to udokumentowane jest nie tylko zdjęciami i dokumentami, ale także konkretnymi eksponatami, wśród których w muzeum znajdują się: mundury Wojska Polskiego z 1939 r., mundury uczestników szlaku bojowego gen. Władysława Andersa, dywizji pancerniej gen. Stanisława Maczka oraz mundur II armii LWP.

Z działalności partyzanckiej wyróżnia się oryginalna radiostacja polowa oddziału Armii Krajowej pod dowództwem płk. Juliana Zubka ps. „Tatar”. Wartość eksponatu podkreśla odwaga uczestnika tego oddziału Tadeusza Czecha, który radiostację zabezpieczył i przechowywał w ciągu trudnych lat 1945-1960.

Obozy koncentracyjne dokumentują: oryginalny pasiak z Oświęcimia i sukienka obozowa Anny Kosińskiej (nauczycielka) - królika doświadczalnego z obozu Ravensbrück.

Życiorysy i dokumentacje takich osób, jak: sierżant Jan Jarzębiński, żołnierz brygady pancerniej gen. Stanisława Maczka; dr med. Bolesław Essen, uczestnik Września 1939 r., a następnie walk we Francji i Anglii; cichociemny Ignacy Konstanty; oficer WP Jan Korona, w czasie wojny i po wojnie sekretarz generalny Polskiego Stronnictwa Ludowego w Anglii; Franciszek Julian Znamirowski, wię-

zień Pawiaka, Oświęcimia i Mauthausen - Gusen I, który w Kanadzie wydał własnym nakładem pamiętnik *Pamiętamy - nigdy więcej obozów koncentracyjnych*; Stanisław Królikowski - nauczyciel, w latach 1941 - 1944 prowadzący na Węgrzech szkołę dla polskich dzieci w miejscowości Dunamocs n/Dunajem.

Prezentowany jest także Katyń i inne obozy żołnierskie na terenie Związku Radzieckiego.

Przedstawiamy tu tylko niektóre postacie, dokumenty i eksponaty. Muzeum Regionalne w Starym Sączu zbiorom tym, a także pamiątkom z I wojny światowej poświęciło jedną dużą salę wystawową.